

benadering van politiek en geschiedenis, en een heel eigen esthetiek. *De Zwemmer* bijvoorbeeld, uit 1987 van Irakli Kvirikadze. Stof te over voor ironie, in de huidige omstandigheden. Een kleine, provinciale president verklaart een zelfmoordoorlog aan het grote Rusland, in de voze overtuiging dat het Westen hem wel te hulp zal schieten. Zegevierende Georgische troepen in Tskhinvali (Zuid-Ossetië) trekken zich binnen 24 uur al terug op hun eigen hoofdstad Tbilisi, om vervolgens in het niets te verdwijnen. Russische eenheden rijden volledig ongehinderd rond, af en toe zelfs welwillend geëscorteerd door Georgische politie.

Heb bijvoorbeeld, als in een film, erg genoten van het stadsbestuur van Poti, dat toen de Russen de Georgische vloot wilden vernietigen, aanbod de schepen verder de zee op te varen, teneinde onnodige schade aan de stad te vermijden. Stof voor menige film. Als het straks een beetje voorbij is, moet het Westen niet weer wapens en militaire adviseurs naar Georgië sturen – daar komt alleen maar onheil van, en echte slachtoffers. Nee, camera's, film, producers, het filmfonds van Didier Reynders, dat moet richting Tbilisi.

Beste George,

Als jij het café zou binnenlopen waar ik net aan mijn Nespresso nip, zou ik me onmiddellijk achter een krant verschuilen. En als ik geen krant had, zou ik alle kanten op kijken. Behalve die van jou. Zelfs als jij me zou aanspreken – om te weten waar het toilet is – zou ik hoogstens met een trillende vinger een richting uit wijzen en vervolgens zelf het damestoilet invluchten. Waarom? Omdat ik van flanel word bij *celebrities*? Nee.

Waarom dan? Omdat je al een Nespresso-stem had en nu ook nog Martini-ogen? Nee. Omdat het merendeel van de wereldbevolking al op je valt? Mis. Omdat je de vorige jaren een paar geëngageerde films gemaakt hebt? Ook niet. Het is omdat ik je sinds kort echt waardeer.

Vlak na de Oscar voor je film *Syriana* besloot je dat het tijd was om iets voor de wereld te doen. Je maakte je al een tijd zorgen over de 'vergeten oorlog' in Darfur. Dus belde je je vader, een oud-journalist uit Kentucky, en zei: Pop, let's go over there.

Dat zijn nu nog eens woorden. *Pop*. Ongelooflijk dat het cultureel verschil tussen twee landen soms in één letter zit. En dan de rest van die zin. Zo simpel. Zo krachtig. Zo Nespresso. Alleen een man uit het land van Hemingway kan zo spreken. Ik ben er jaloers op. En dit is geen ironie. Daar is het de tijd niet voor. Nieuw jaar, nieuw gebaar. Je verdient een compliment.

Anders dan veel Hollywoodsterren geloof je niet in engagement vanaf de sofa. Nee, je bent gewoon in april twee jaar geleden met *pop* op het vliegtuig naar Soedan gestapt. Daar filmde je vijf dagen lang kinderen met AK 47-geweren en sprak je dorpingen die vreesden uitgemeord te worden door de Janjaweed. Vervolgens vloog je terug naar huis, vertelde Oprah over de tienduizenden doden en 1,2 miljoen vluchtelingen en trok van leer op CNN. Daarna schudde je Nobelprijs Elie Wiesel wakker en trok hem mee naar de Veiligheidsraad. Daar pleitten jullie voor snel ingrijpen in Darfur om een eind te maken aan de 'genocide'. Daar waarschuwden jullie voor een nieuw Auschwitz.

Heeft het geholpen? Niet veel. Er is nog steeds geen echte grote VN-troepenmacht. Sinds 31 juli 2007 is door de Veiligheidsraad een internationale vredesmissie (UNAMID) ingezet, die 26.000 man sterk zou moeten zijn – de grootste in de geschiedenis van de Verenigde Naties. Op 31 juli van dit jaar heb je nog eens wereldwijd geroepen dat slechts 9.000 soldaten en politieagenten ter plaatse zijn en nog geen enkele van de noodzakelijke transporthelikopters. Zou je meer kunnen doen? Nee. We leven nu eenmaal in een wereld waarbij het hoogst bereikbare voor de burger een onleesbaar krabbeltje op 'de politieke agenda' is. Daarom ga ik hier ook niet de cynicus uithangen. Het is goed wat je gedaan hebt. Je had ook thuis, met je voeten in de zetel, met je Oscar kunnen spelen.

Wat ik trouwens ook verstandig vind, is dat je niet de politiek ingaat. Je hebt wijselijk besloten dat je meer kunt bereiken door maatschappijkritische films te maken. Vind ik ook. Maar ja, ik hoef je niks te vertellen. Ik kan dat ook niet, want ik zit op het toilet.

Om daar, veilig achter de gesloten deur, toch even helemaal met de billen bloot te gaan: hoe vind ik je op je best? Niet als Doctor Ross (*ER*), Danny Ocean of Fred Friendly. Wel als Ulysses Everett McGill in de film *O Brother, Where Art Thou*. Als ontsnapte gevangene – in je opahemd, je blauwe overall, je stoppelbaard en met je haarnetje – ben je om te stelen. Mijn favoriet moment is als je in een stoffig dorpswinkeltje boos wordt omdat ze daar je merk van pommade niet hebben. Alleen het merk FOP is verkrijgbaar. 'Maar ik wil verdomme geen FOP, I'm a *Dapper Dan Man!*' George, ik kan dat, verstopt op de wc, alleen maar beamen: *You're a Dapper Man!*

Zeden van heden

Annie M.G. Schmidt heeft eens gezegd: 'Ik was zielstevreden omdat door de oorlog in één klap de hele cultuur ophield. Alles was in handen van de *Kulturkammer* en daarmee hield voor ons de cultuur op. Je hoefde geen nieuwe boeken aan te schaffen, geen tijdschriften of kranten te lezen, je hoefde niet naar toneel, concert of bioscoop, omdat dat allemaal even fout was. Dat gaf rust.' Wat mevrouw Schmidt vond, vinden wij ook.

In godsnaam. Ik heb net alle zomerfestivals gehad (Werchter Jong en Classic, Dranouter, de Zomer van Antwerpen, het Theaterfestival in Oostende, Jazz Gent, Jazz Oostende, Jazz Middelheim, noem maar op). De wittewijkater is nog niet opgeklaard. Mag ik even rustig bijkomen?

Zoals nog niet genoeg bekend, moeten goede voornemens in september gemaakt worden, en niet in januari. Want september is de tijd van mooie nieuwe schriftjes, en de zomervakantie heeft je eventjes ver van de werkelijkheid gebracht, waardoor voornemens er een stuk makkelijker uitrollen. Ik heb dus nu al mijn tijd nodig om die cursus pottenbakken te doen. Of alles in mappen te stoppen. En dus geen tijd voor een cultuurveel seizoen.

Luister: 'cultureel' is een *state of mind*. Ik ga me toch niet laten leiden door een 'cultuurseizoen', 'een cultuurgids' of 'een cultuurmarkt'. Het fijne is dat je ook 'cultureel' kunt zijn zonder ooit iets te zien. Gewoon de juiste houding aannemen. Af en toe zeggen: 'Daar heb ik goede